

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

PHẠM THỊ THANH HẰNG

**PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC TẠI CÁC KHU
CÔNG NGHIỆP TỈNH BẮC GIANG**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Hà Nội - 2019

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

PHẠM THỊ THANH HẰNG

**PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC TẠI CÁC KHU
CÔNG NGHIỆP TỈNH BẮC GIANG**

Ngành: Quản trị kinh doanh

Mã số: 9.34.01.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Người hướng dẫn khoa học: 1. GS.TS Nguyễn Quang Thuấn
2. PGS.TS Nguyễn Huy Hoàng

Hà Nội - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng luận án tiến sĩ, ***“Phát triển nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang”***, là do tôi tự thực hiện và không vi phạm yêu cầu về sự trung thực trong nghiên cứu khoa học về học thuật. Các số liệu, tài liệu tham khảo được trích dẫn trong luận án hoàn toàn trung thực, có nguồn gốc rõ ràng và đảm bảo độ tin cậy.

Tác giả Luận án

Phạm Thị Thanh Hằng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	ix
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN NHỮNG NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI	10
1.1. Tình hình nghiên cứu trên thế giới	10
1.1.1. Các nghiên cứu về nguồn nhân lực	10
1.1.2. Các nghiên cứu về phát triển nguồn nhân lực	12
1.2. Tình hình nghiên cứu tại Việt Nam	14
1.2.1. Các nghiên cứu về phát triển nguồn nhân lực	15
1.2.2. Các nghiên cứu về phát triển năng lực nguồn nhân lực	17
1.2.3. Các nghiên cứu về phát triển nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp.....	18
1.3. Đánh giá chung về tình hình nghiên cứu và hướng nghiên cứu của luận án	21
1.3.1. Đánh giá chung về tình hình nghiên cứu.....	21
1.3.2. Khoảng trống trong nghiên cứu.....	22
1.3.3. Hướng nghiên cứu của luận án.....	24
1.4. Câu hỏi nghiên cứu, giả thuyết nghiên cứu	24
1.4.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	24
1.4.2. Giả thuyết nghiên cứu.....	25
TIỂU KẾT CHƯƠNG 1	26
Chương 2: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CHUYÊN MÔN KỸ THUẬT TRONG CÁC DOANH NGHIỆP KHU CÔNG NGHIỆP	27

2.1. Khái niệm phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật và vai trò của phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp	27
2.1.1. Khái niệm phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp	27
2.1.2. Vai trò của phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật trong doanh nghiệp khu công nghiệp	33
2.2. Các tiêu chí đánh giá kết quả phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp	35
2.2.1. Số lượng nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật phù hợp tại các khu công nghiệp	35
2.2.2. Hợp lý cơ cấu nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp	36
2.2.3. Phát triển năng lực nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp	37
2.3. Các biện pháp chủ yếu phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp	42
2.3.1. Đánh giá hiện trạng nguồn nhân lực	42
2.3.2. Đào tạo nguồn nhân lực	43
2.3.3. Bố trí sử dụng nguồn nhân lực	45
2.3.4. Đãi ngộ nguồn nhân lực	46
2.3.5. Phát triển văn hóa doanh nghiệp	47
2.4. Kinh nghiệm phát triển nguồn nhân lực trên thế giới và bài học vận dụng cho khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	48
2.4.1. Kinh nghiệm phát triển nguồn nhân lực của Singapore	49
2.4.2. Kinh nghiệm phát triển nguồn nhân lực của Trung Quốc	52
2.4.3. Kinh nghiệm phát triển nguồn nhân lực của Nhật bản	54
2.4.4. Bài học kinh nghiệm phát triển nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	57
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2	59

Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CHUYÊN MÔN KỸ THUẬT TẠI CÁC KHU CÔNG NGHIỆP TỈNH BẮC GIANG.....	61
3.1. Khát quát chung về nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	61
3.1.1. Lịch sử hình thành và phát triển các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang .	61
3.1.2. Đặc điểm của các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	65
3.1.3. Tổng quát về các doanh nghiệp khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	68
3.1.4. Nguồn nhân lực trong các doanh nghiệp khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang.....	71
3.2. Đánh giá hiện trạng nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	77
3.2.1. Về số lượng và cơ cấu nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật	78
3.2.2. Về năng lực nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật	80
3.3. Thực trạng các biện pháp phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	88
3.3.1. Thực trạng đào tạo nguồn nhân lực	88
3.3.2. Thực trạng bố trí, sử dụng nguồn nhân lực	93
3.3.3. Thực trạng công tác đãi ngộ nguồn nhân lực	95
3.3.4. Thực trạng phát triển văn hóa doanh nghiệp.....	99
3.4. Đánh giá chung về phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	101
3.4.1. Những kết quả đạt được	101
3.4.2. Những hạn chế chủ yếu	103
3.4.3. Nguyên nhân của những hạn chế	105
TIỂU KẾT CHƯƠNG 3	108
Chương 4: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CHUYÊN MÔN KỸ THUẬT TẠI CÁC KHU CÔNG NGHIỆP TỈNH BẮC GIANG	109
4.1. Căn cứ xác định phương hướng và mục tiêu phát triển nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	109

4.1.1. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và những yêu cầu đối với phát triển nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang	109
4.1.2. Chiến lược phát triển kinh tế xã hội và phát triển công nghiệp tỉnh Bắc Giang	109
4.2. Phương hướng phát triển nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang.....	113
4.2.1. Định hướng thu hút đầu tư và phát triển ngành nghề tại các khu công nghiệp	113
4.2.2. Phương hướng phát triển nguồn nhân lực tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang.....	117
4.3. Giải pháp phát triển nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật tại các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang.....	119
4.3.1. Nâng cao nhận thức của cán bộ quản lý các doanh nghiệp khu công nghiệp về phát triển nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn kỹ thuật	120
4.3.2. Nhóm giải pháp phát triển năng lực thực hiện công việc cho nguồn nhân lực	121
4.3.3. Nhóm giải pháp tăng cường gắn kết nguồn nhân lực.....	134
4.4. Kiến nghị.....	143
4.4.1. Kiến nghị với Chính phủ và các Bộ	143
4.4.2. Kiến nghị với Ban Quản lý khu công nghiệp và Ủy ban nhân dân tỉnh, huyện	144
4.5. Hạn chế của nghiên cứu	146
TIỂU KẾT CHƯƠNG 4	148
KẾT LUẬN CHUNG	149
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CỦA TÁC GIẢ	
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Cụm từ tiếng Anh	Cụm từ tiếng việt
ATLĐ		An toàn lao động
BQL		Ban quản lý
BC-KCN		Báo cáo – Khu công nghiệp
CBLĐ		Cán bộ lãnh đạo
CBQL		Cán bộ quản lý
CN		Công nghiệp
CMKT		Chuyên môn kỹ thuật
CNKT		Công nhân kỹ thuật
CMCN 4.0		Cách mạng công nghiệp lần thứ tư
CTCP		Công ty cổ phần
CĐ-ĐH		Cao đẳng - Đại học
CNH-HĐH		Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
DN		Doanh nghiệp
DNSX		Doanh nghiệp sản xuất
DDI		Dự án đầu tư trực tiếp trong nước
ĐH		Đại học
ĐVT		Đơn vị tính
FDI	Foreign Direct Investment	Vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài
GD-ĐT		Giáo dục và đào tạo
HCM		Hồ Chí Minh
KCN		Khu công nghiệp
KH		Kế hoạch
KT-XH		Kinh tế xã hội
MMTB		Máy móc thiết bị
NLĐ		Người lao động
NXB		Nhà xuất bản

NNLKCN		Nguồn nhân lực khu công nghiệp
NNLCMKT		Nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật
	Organization for	
OECD	Economic Co-Operation and Development	Tổ chức hợp tác và phát triển kinh tế
PTNNL		Phát triển nguồn nhân lực
QH		Quốc hội
QĐ-TTg		Quyết định của Thủ tướng chính phủ
SXKD		Sản xuất kinh doanh
TC		Trung cấp
THCS		Trung học cơ sở
THPT		Trung học phổ thông
TP		Thành Phố
TR		Trang
UBND		Ủy ban nhân dân
USA	United States of America	Nước Mỹ
UK	United Kingdom of Great Britain	Nước Anh
VCN		Vốn con người
WDA	Workforce Development Agency	Cục phát triển lao động
WTO	World Trade Organization	Tổ chức Thương mại Thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Một số định nghĩa về phát triển nguồn nhân lực	30
Bảng 3.1. Các khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang, 2018	62
Bảng 3.2. Số các doanh nghiệp khu công nghiệp tỉnh Bắc Giang, T6/2018	68
Bảng 3.3. Thu hút đầu tư của các khu công nghiệp	70
Bảng 3.4. Kết quả sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp khu công nghiệp.....	73
Bảng 3.5. Số lao động của các doanh nghiệp giai đoạn 2014-2018	74
Bảng 3.6. Cơ cấu nguồn nhân lực theo phạm vi giới tính.....	75
Bảng 3.7. Cơ cấu nguồn nhân lực theo trình độ chuyên môn kỹ thuật giai đoạn 2014-2018.....	76
Bảng 3.8. Cơ cấu nguồn nhân lực chuyên môn kỹ thuật theo ngành nghề.....	80
Bảng 3.9. Đánh giá của NNL về kiến thức	81
Bảng 3.10. Đánh giá của NNL về kỹ năng	82
Bảng 3.11. Đánh giá của NNL về thái độ lao động	87
Bảng 3.12. Đánh giá của NNL về nội dung đào tạo.....	90
Bảng 3.13. Đánh giá của NNL về trình độ lành nghề sau đào tạo	92
Bảng 3.14. Nguồn nhân lực đánh giá về sự phù hợp giữa vị trí công việc và chuyên môn nghề nghiệp	94
Bảng 3.15. Tiền lương của NNLCMKT trong các DN KCN Bắc Giang	95
Bảng 3.16. Đánh giá của NNL về môi trường làm việc	99
Bảng 3.17. Mức độ tự hào của NNL về doanh nghiệp	100